

המשל העממי מספר כי את החמור אפשר להכריח לצעוד, כשהוא מתעקש דווקא ל- עמוד, או בעזרת הבטת המקל מאחור, או בעזרת פיתוי הגזר מלפנים. השבוע החליטו מנהיגי ישראל שמה ש- טוב לחמורים, טוב גם בשביל הפנתרים. הם ניסו את שתי השיטות — זו של מקל החובלים וזו של הגזר המתוק. כדי להחזיר את אלה הקרואים בשם "פנתרים שחורים" לכלוביהם בשכונות העוני של ירושלים ותל-אביב.

מעל פני השטח נראה היה כי שיטת ה- מקל והגזר הועילה. ההתפרצות העדתית האלימה החמורה ביותר מאז ההתפרצות בואדי סאליב בחיפה בשנת 1959, דוכאה והושקתה. אולם היה זה רק למראית עין. שכן הבעיות שהולידו את התפרצות הפנ- תרים השחורים לא חוסלו. כל נסיון להע- לים מהן עין בדרך זו או אחרת, אינו אלא מדיניות של בתי-ענה.

השוטרים חיכו להזדמנות. מהו מות הפנתרים בירושלים לא היו מתוכ- ננות. הן נגרמו בשל רצונם של הפנתרים להסב את שמה של הכיכר המרכזית בעיר ל"כיכר יהדות הדממה האמיתית". יתכן ו- אילו היו מתירים לפנתרים לשנות את ה- שלט בכיכר למשך שבוע ימים, היה הכל עובר בשלום. אבל המשטרה סרבה להתיר להם להפגין בכיכר ציון, התירה להם לעו- מת זאת לערוך הפגנה בכיכר הדיזוקה.

שם התאספו כמה עשרות בודדות של פנתרים להפגנה שקטה. מתוסכלים אולי ב- של אי ההיענות לקריאתם להפגין, החליטו בכל זאת לצעוד לכיכר ציון.

נראה שמפקדי משטרת ירושלים רק המ- תינו להזדמנות כזו של הפגנה בלתי חו- קית. אחרי שנתנו לפנתרים שהות של שתי דקות להתפורר, ניתנו האות. מהרחובות ה- צודיים הגיעו מאות שוטרים, מצוידים ב- מגינים, קסדות ואלות, הסתערו על המפגי- נים והפליאו בהם מכותיהם.

כך החל הקרב בין השוטרים לפנתרים שנמשך עד לשעות המאוחרות של הלילה, כשהפנתרים מייזים בשוטרים ובחלונות ה- ראות אבנים ובקבוקים. כשהסתיימה ה- הפגנה בקציר של למעלה ממאה עצורים, בנייהם רבים נזרבי אורה מקריים וכ- 20 פצועים, פרעו אלמונים את החשבון עם המשטרה בצורת הטלת שלושה בקבוקי מו- לוטוב על מחסני המשטרה, שרק בנס לא גרמו לנזקים ופגיעות רציניות.

השוטרים החטו בצעירה. אין ספק, שמה שהצית את התבערה היתה ה- נהגותה הברוטאלית של משטרת ירושלים. נכון שהמשטרה אחראית אינה יכולה להניח למפגינים לחסום כיכר מרכזית בעיר, והיא צריכה להשתמש אף בכוח כדי לשמור על הסדר. אולם עובדה היא, שכאשר חסמו ה- פנתרים שבועות אחדים מספר את רחוב דיזנגוף בלתי-אביב, נהגו בהם משטרת תל-אביב בהתאפקות וסובלנות ומנעה התנגשות אלימה.

בירושלים החליט מי שהחליט כי עליו להראות לפנתרים את נחת ורועו של החוק. כתוצאה מכך התפתחו המהומות. למרות הניסיונות לחפות על התנהגותם של השוטרים, העידו עדי ראייה כי הם נה- גו בפניו ההפגנה ואחריה בברוטאליות האופיינית להם בפניו הפגנות קודמות ב- ביה. סיפר רמי דמארי, סטודנט בפקולטה למשפטים ונכה מלחמת ששת-הימים: "עמ- דתי בכיכר ציון והסתכלתי בהפגנה. לפתע הותקפתי על ידי מספר שוטרים. הם דחפו אותי לתוך הניידת תוך קללות ומכות.

"חברי דני ארוני ניגש לחלון הניידת ו- אמר: 'יהיה בסדר, אל תדאגו' בו במקום עצרו גם אותו. בניידת הוא הסביר כי הוא מצאת הסלחנות והצליח להשתחרר. גם ב- תחנת המשטרה המשיכו השוטרים במכות וקללות. רק כשזוהי אותי והבינו כי על- לה לצמוח להם אי-נעימות ממעצרי ניסו לשחררני בדלת אחורית. לא הסכמתי ללכת עד שהגשתי תלונה רשמית."

סיפר הסטודנט נתן כץ, הלומד שנה חמי- שית פיסיקה: "עברתי במקום וראיתי את התנהגות השוטרים. אני לא פנתר אבל אהוד את מטרת הארגון. לכן הרמתי ידי מעל ראשי יצעקתי לשוטרים 'עצרו גם או- תי' כשהעלו אותי לניידת העלו לשם צע- י

רה שלא ידעתי את שמה. השוטרים חטו בה ללא רחם. ניסיתי לגונן עליה, אבל זאת היתה ז'ק הפתיחה. במגרש הרוסים גררו אותנו השוטרים החוצה כשהם חובטים בנו בכל הבא ליד.

עדויות אחרות מסרו כי גם בחדיד המעצר הוסיפו השוטרים להכות עצירים שחשו בהם כי הם שייכים לפנתרים השחורים. עד כאן הופעלה שיטת המקל לאחריה הגיע תור הגזר.

מי עושה

הון פוליטי?

יומיים אחרי מהומות הפנתרים נדמה היה כי הפנתרים עברו מהעולם.

בעיתונות פורסם כי הפנתרים החליטו להצטרף לברית-יוצאי-מרוקו, ארגון מפא"י בראשו עומד עסקן העבודה שאול בן-שמחון, ושקורות המימון שלו מיסחוריים. על מה שהביא לפירסום ההסכם כביכול, מספר סעדיה מרציאנו, מראשי הפנתרים השחורים בירושלים:

"אותי הביא למשטרה הבלש יהודה תור-ג'מן. הוא מעיד עד היום כי הביא אותי בריא ושלם. מיד כשהוכנסתי לתחנת המש- טרה החלו מכים אותי. הובילו אותי לפינה צרה ושם החלו לבעוט בי ללא אבחנה. אחד

פרישי המשטרה מסתערים בככר ציון אחרי המכות — סנדוויצ'ים ומשקאות

6, ל"י — 2, פא"י — 1, העולם הזה — 0.67. שאר המפלגות ירדו בכלל מן המפה ה- פוליטית. מק"י ורק"ח לא קיבלו אף קול אחד מבין 1200 הנשאלים, המרכז החופשי קיבל פחות מ-0.1%, ע"מ ואגו"י — פחות מ-0.2%.

אילו היתה הכנסת מתחלקת לפי בחירה זו, אחרי ניכוי הנמנעים מן החשבון, היה הרכב הכנסת כלהלן: המערך — 73 מנדא- טים, גח"ל — 32, המפר"ל — 9, ל"ע — 3, פא"י — 2, העולם הזה — 1.

כל שאר המפלגות היו נמחקות ממפת ה- כנסת.

חשבון זה אינו מציאיתי לגמרי, מכיוון שאין ספק שאהודי רק"ח ואגו"י מרוכזים במקומות מסויימים (נצרת, בני-ברק, וכו'). שאינם משתקפים כראוי בדגם המייצג. אולם לפי מישאל זה, אין עוד שום סיכוי לע"מ, המרכז החופשי ומק"י להיכנס לכנסת.

מי הם האישיים? לא פחות מעניינות התשובות לשאלה: מי מתאים ביותר לנהל שיחות-שלום עם מנהיגי ערב? זהו במידה רבה מישאל של פופולריות ואמון.

כל נשאל יכול היה להשיב כמה תשו- בות, ועל כן קשה לסווגן לפי אחוזים. ל- משל: מנחם בגין ועזר וייצמן קיבלו את אותו אחוז הקולות: 21%, וברור שאותם הנשאלים הצביעו בעד שניהם.

הוא הדין לגבי ראשי מע"י: דיין 61 אחוז, גולדה 48, אבא אבן 47, יגאל אלון 32.

16 מבין 1200 הישראלים (1.35%) סבו- רים שאורי אבנרי הוא האיש המתאים — תוצאה מעניינת ביותר, במישאל שנערך ב- שיא מערכת-ההשמצה נגדו ונגד תנועתו. התוצאה מקבילה בדיוק לאחוזי הקולות שקיבלה תנועת העולם הזה — כוח חדש בבחירות האחרונות. ונראה כי המערכה לא פגעה במעמדה. אבנרי זכה כמעט פי שניים יותר קולות מאשר המנהיג המפ"מי ה- ותיק, יעקב חזן.

תוכים טיטופיי-מוזה. פחות מעניינות התשובות לשאלות. הן מוכיחות שוב את כוחה העצום של שיטת-המוה, המופעלות באמצעות הטלוויזיה, הרדיו ושאר אמצעי- התקשורת של המימסד.

כי בכל עניין מהותי — הרוב המכריע של הקהל חווה כתוכי על קו התעמולה הרשמי.

72% רוצים שגולדה תמשיך בתפקידה. כלומר: גם כל האנשים הסבורים שמה ש- דיין מתאים ביותר לנהל שיחות עם הערבים! ומה בייחס לתוכנית המשקפת, פחות או יותר, את מדיניות ממשלת גולדה: סיפוח ירושלים, הגולן, שארם-אל-שייך ועזה, פי- רוז סיני והחזרת הגדה?

70% מן הבוחרים מוכנים לקבל תוכנית זו. בין 18% המתנגדים, 4% סבורים שסיפוח זה מוגזם מדי, 14% סבורים שאין בהם די ברור, איפוא, שרכיבים מבוהרי גח"ל ותומכי בגין-וייצמן מוכנים להסתפק בתורת המערך.

ואילו לגבי עריכת הבחירות — 68% מוכנים בהחלט לוותר עליהם. (המשך בעמוד 20)

קרב בין שוטר למפגין. "עוד וזקבל כדור בראש!"

על שום הסכם. כי אני חושב שהבעייה היא של כל תושבי שכונות העוני ולא רק של המרוקאים. אותי לא יצליחו לשבור לא ב- מכות ולא בהשמצות. אנחנו נכריח אותם לפתור את הבעיות שלנו. לא באלימות ולא בבקבוקי מולוטוב. אנחנו נתארגן. נעשה פחות הפגנות ויותר פעולות הסברה.

אנחנו נקים את כל העולם על רגלינו. לא גימנע מלהעיר את יהדות אמריקה. למה ש- עושים כאן בכסף שלהם ובעיקר למה שלא עושים בכסף. אנחנו נפרסם צילומים של שני תנאי חיינו, שיהיו עדות מרשיעה נגד מע- ית המדינה, במשך עשרים השנים האחרונות.

"הדרך היחידה לעצור אותי ואת חברי משליחותנו היא, כפי שאמר הקצין מושיק: שיתנו לנו כדור בראש. אני לא אתפלא אם יעשו בסוף גם את זה!"

דעת הקהל

כך תיראה הכנסת השמינית (אילו נבחרה מחר)

אילו נערכו מחר בחירות לכנסת השמי- נית, מה היה הרכבה?

חברה ישראלית אחת — ישראלפול ערכה סקר של מידגם מייצג של 1200 ישראלים בוגרים. התוצאות מעוררות מחשבה.

רק שש מפלגות. 24% מן הנשאלים נמנעו בכלל — אחוז הקרוב למדי לאחוז הרגיל של הימנעות בבחירות בישראל. חלו- קת האחוזים האחרים:

המערך — 46, גח"ל — 20, המפר"ל —

בעט בי מעל העין. הדם כיסה את כל הפנים. אבל הם לא הפסיקו להכות.

"היה שם גם קצין הבילוש מושיק שאמר לי: 'אתה עוד תקבל פעם כדור בראש!' שכבתי שם שתיים על המדרגות בלי לזוז. אחר כך הביאו רופא לבדוק אותי והוא ציווה לקחת אותי לבית-חולים. בבית-החולים פתרו לי את הקרע וחבשו אותי. כשהחזירו אותי למעצר שמו אותי בצינוק. כך שכבתי כל הלילה ובמשך היום שלמחרת."

גולדה נתנה סמכות לשחרר. "ב- לילה השני" ממשיך סעדיה מרציאנו ב- סיפורו "הוציאו אותי לפתע למחלקת החק- רות. הופתעתי לראות שם את שאול בן-שמחון ועוד חברים שלו עומדים שם ליד שולחנות עמוסים בסנדוויצ'ים ומשקאות חריפים וקלים.

"כולם היו חייכניים. בן-שמחון התנהג כ- אילו היה החבר הכי טוב שלי בעולם. היו שם גם דויד לוי וראובן אברגיל מהפנתרים. בן-שמחון אמר שהוא בא ישר משיבה עם גולדה. הוא סיפר שיש לו סמכות ממנה ל- שחרר אותנו אם נצטרף לברית-יוצאי-מרוקו ונדויע על פירוק הארגון כגוף עצמאי. אני לא הסכמתי לחתום, אבל בגלל שראובן אברגיל חתם על ההסכם בראשי פרקים, הסכימו לשחרר את כולנו.

"עכשיו אני יושב ושומע ברדיו את שר- המשטרה אומר בקול של צדיק, שזה עצוב מאוד שאנשים מסויימים וגופים פוליטיים מנסים לעשות הון פוליטי על חשבוננו. ומה ניסה לעשות בן-שמחון, איש מפלגתו של שר-המשטרה, אם לא הון פוליטי?" **"שיתנו כדור בראש!"** המשיך מרציאנו ואמר: "אני לא מתכוון לחתום